

Turizm Yapılarında Kimlik Sorunu ve Belek-Kemer Örnekleme Çalışması

Ş. G. BEYHAN¹, S. M. ÜNÜGÜR²

¹Süleyman Demirel Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi, i Mimarlık Bölümü İSPARTA

²İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, Emekli Öğretim Üyesi İSTANBUL

Özet: Turizmin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısında meydana gelen değişimler, turistik açıdan gelişen bölgelerin çevresel karakterini etkilemekte; bu bağlamda, turizm alanına hizmet eden turizm yapılarını da etki alanı içine almaktadır. Bu değişimler sonucunda, bir “Turizm Mimarisi” ve “Kimlik Sorunu” ortaya çıkmaktadır. Bu çalışma, böylesi bir yaklaşımla Türkiye’de gelişmekte olan turizm sektörünün bir yan kolu olan konaklama işletmelerinin radikal bir biçimde etkilendiği ve turizm mimarisinde bir “Kimlik Kaosu” yaşandığı gerçeği göz önünde bulundurularak yapılmıştır. Çalışma sürecinde, “Turizm Yapılarında Yaşanan Kimlik Sorunu”, turizm olgusu ve kimlik kavramı bağlamında ele alınmıştır. Turizm yapılarını; özellikle tatil köylerini etkisi altına alan mimari akımlar aracılığı ile uygulanan tasarım yaklaşımları saptanarak, Belek ve Kemer’de yapılan alan çalışması sonuçları ile birleştirilerek, sorun tüm yönleri ile irdelenmeye çalışılmıştır. Çalışmada şu anki durumun tespiti yapılmış, incelenen tesisler, görsel verilerle ifade edilmiş ve bundan sonra inşa edilecek olan turizm yapılarının kimliğini etkileyecek etmenlerle ilgili sorgulamalar yapılmıştır. Çalışmanın temel amaçlarından biri turizm mimarisinde genel olarak yaşanan sorunun çok boyutlu yapısının aktarılmasıdır. Örnekleme çalışması ile problemin turizm ve ülke mimarisini ne derece etkilediği açık bir şekilde gösterilmiş soruna dair bilincin artırılması ve daha duyarlı bir yaklaşım sağlanması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Belek-Kemer, kimlik, tasarım yaklaşımları, tatil köyü, turizm

Identity Problem in Tourism Facilities with a Case Study on Belek-Kemer

Abstract: The changes in social, cultural and economical structures of tourism affect the environmental character of the regions developed in terms of tourism; and within this context, they influence the tourism facilities serving the tourism sector, as well. As a result of these changes, a “Tourism Architecture” and “Identity Problem” come out. This study is carried out considering the facts that the hospitality facility –as a sub-branch of tourism sector- has radically been affected within this point of view and that it is a reality that an “Identity Chaos” has been experienced in tourism architecture. In the study “The Problem of Identity Experienced in Tourism Facilities” is handled within the context of tourism phenomenon and identity. The problem is tried to be scrutinized thoroughly by determination of design approaches, which are applied by means of architectural trends that are effective on tourism buildings, especially on the holiday villages and consequently unifying these approaches with the results of the field survey carried out in Belek and Kemer and its surrounding. The study covers the present situation is determined; the explored facilities are expressed by means of visual datum; and finally, some interrogations concerning in what ways the identity of future tourism buildings would be affected are done. One of the main intentions is to transfer the multi-dimensional structure of the problem which is in general lived in tourism architecture. With a clear demonstration about how serious the problem affects the tourism and architecture of the country by the help of case study, the study also intends to aware consciousness and to provide a more sensitive approach about the issue.

Keywords: Belek-Kemer, identity, design approaches, holiday village, tourism

Giriş

Turizm, dünyanın en hızlı gelişen sektörlerinden ve ülkelerin önemli gelir kaynaklarından birisidir. Turizm insan tabiatının, ihtiyaçlarının gereği olan sosyal ve kültürel bir olgudur. İnsanların yeni yerler görme, tanıma, yeni insanlarla tanışma, paylaşma isteği ile turizm olgusu çağımızın vazgeçilmez endüstrilerinden biri haline gelmiştir.

Turizmin 1985 sonrası yaygınlaşması, beraberinde turizm baskısı ve turistik kirlenme tehlikesini getirmiştir. Turizmin öznesi olan turistler de çevre değerlerine ilgi duymak ve bozulmamış bir çevre görmek gibi yeni arayışlar içine girmişlerdir. Bu nedenle daha az yapılaşmanın olduğu, beton yığını haline gelmemiş, çevresel kirliliğin az olduğu kıyı ülkelerine yönelmişlerdir. Farklı turistik bölgelere gitme ve insanlar, hayatlar tanıma felsefesi turistleri kendi

ülkelerine benzemeyeni görme, farklı kültür ve gelenekleri araştırma isteğine sevk etmiştir.

Turizm sektörünün bir yan kolu olan konaklama işletmelerinin yapılaşması, turizm mimarisinin gelişimini etkileyen başlıca etkenlerdendir. Bu etkilemenin olumlu ya da olumsuz boyutları turizm mimarisinde bir kimlik kaosunun yaşandığı gerçeği göz önünde bulundurularak inceleme alanı bulmuştur.

Tasarımcılar, ülkemize gelen turistlere konaklama sürelerince bir ülkenin yiyecekleri, içecekleri, eğlenme biçimi, misafirperverliği, örf adet ve gelenekleri, ülke mimarisi, elle yapılan ürünleri, vb. bir ulusun hayat tarzının tüm karakteristikleri olarak Türk kültürünü sergilemek üzere bir gayret içine girmişlerdir. Turistlerin ilgisini yerel kültür öğelerinin çektiği gerçeği ve bu glamda yerel değerlerin turizm mimarisine yansımaları bir kimlik sorunu oluşturmuştur.

Turizm mimarisinde yaşanan ve gözlenen kimlik bunalımı beraberinde birtakım incelemeleri getirmiştir. Bu doğrultuda mevcut tesisler ve yapıldıkları dönemler, söz konusu dönemleri etkisi altına alan mimari eğilimler ele alındığında bu duruma neden olan sosyo-kültürel ve ekonomik faktörler göze çarpmaktadır.

Bu çalışmada, “Turizm Yapılarında Kimlik Sorunu”, turizm olgusu ve kimlik kavramı bağlamında ele alınmış, turizm yapılarını etkisi altına alan mimari akımlar vasıtasıyla tasarım yaklaşımları saptanmış, Belek ve Kemer’de yapılan alan çalışması ile birleştirilerek, tüm yönleri ile incelenmiştir.

Turizm Kavramı

Turizm, insanların devamlı oturdukları yer dışında yaptıkları seyahat ve seyahatleri sırasında geçici konaklamalarından dolayı ortaya çıkan gereksinimlerinin karşılanması ile ilgili eylemlerdir. Turizmin asıl amacı; farklı kitlelerin dünyanın çeşitli yerlerindeki güzelliklerden yararlanmasını sağlamaktır [1].

Günümüzde turizm, ekonomik ve sosyal alanlardaki köklü değişimlere paralel olarak önemli gelişmeler göstermektedir. Bu olayda, birinci derecede etken ve etkilenen, turizmin öznesi olan ve konumuna göre sektör içerisinde turist, yerel halk, işletmeci, yatırımcı olarak yer alan “insan”dır. İnsanın sosyal, kültürel ve ekonomik durumu zaman içinde değiştiğçe büyük bir genişliğe ve önemli yapısal değişikliklere uğrayan turizm olgusunun da gelişme hızını artıracığı kesindir.

Turizm olgusu ülkemizin en önemli ve hızla gelişen endüstri kollarından biri olarak sosyal, ekonomik ve kültürel değer taşımaktadır. Bütün dünyada çalışma saatlerinin azalması, tatil günlerinin çoğalmasıyla birlikte insanlar daha çok gezmeye, dolaşmaya ve yeni yerler tanımaya yönelmişlerdir. Bu arayışlar; ülkelerin turizm potansiyelinden yüklü bir döviz kaynağı elde etmelerini sağlamıştır. İnsanların birbirleriyle kaynaşmasıyla, ekonomik, kültürel, sosyal ve politik alışverişler yapılmaktadır ve bu durum yaşayış tarzından ülke mimarisine kadar pek çok yerel kültür değerlerini etkilemiş hatta değiştirmiştir.

Turizm Yapılarında Tasarım Yaklaşımları ve Kimlik Olgusu

Kimlik, herhangi bir canlıyı veya objeyi görsel, işitsel vb. duyuyla algılanan biçimde diğerlerinden ayırarak, kendine özgün hale getirme olgusudur. Bu anlamda kimlik; herhangi bir canlı veya objeler arasındaki eşitlik değil, teklik, bireysellik ve özgün olma halidir [2].

İnsan, kendi bireysel gelişim süreci içinde ve siyasal etkinliği yoluyla, toplumsal deneyimler edinmesi ve kültürel gelenekleri özümsemesi sonucunda, başkalarıyla toplumsal ilişkiler geliştirerek kimlik kazanır.

Bireylerin yaşam alışkanlıklarının kültür ve estetik değerler doğrultusunda gelişmesi ve bireylerin ihtiyaç duyduklarının ve her türlü beğenme duygularının zenginleştirilmesi kimliğin oluşum ve gelişimini sağlamaktadır [3].

Kimlik kavramı, modernizmin konusu olan evrensellik ile gündeme gelmiştir ve genellikle farklılaşmanın olduğu yerde geleneksel olandan farklılaşarak şekil almaktadır [4].

Kimlik, küçük toplumların yapısında mevcut olan ancak soruna dönüşmemiş bir özelliktir. Ancak modernleşme, çağdaş toplum içinde yer alma olgusu, insanı arayışa itmekte, kendini diğerlerinden farklı ifade etme kaygısını taşımasına neden olmaktadır.

Bir kişi, giyinişi, konuşması, tavırları ile kendini ifade ederken, bir yapı da dıştan algılanan değerleri olan, kütlesi ve yüzeyleriyle, genelde ve ayrıntı ölçeğinde biçim, renk, doku, malzeme vb. özellikleriyle ifade bulur. Kimlik olgusu, mimari içerisinde zaman zaman “kimlik kaosu” , “kimlik bunalımı” gibi tanımlamalarla ifade bulmuştur ve bu bağlamda mimaride kimlik arayışları her dönemin konusu haline gelmiştir.

Farklılığın olduğu yerde kimlik kavramının var olması anlayışı, bir arayış çabası içerisinde farklılık yaratma, farklı hissetme ve hissettirme duygusu her alanı etkilemektedir. Mimaride kimlik arayışı, turizm yapıları ele alındığında daha çarpıcı örnekler vermektedir.

Turizm amaçlı mimari çevrelerde ve turizm yapılarının tasarımında, mimarlar kullanıcının ilgisi doğrultusunda bilinçli olarak yerel atıflarda bulunmaktadır. Tasarımcılar; bu yerel atıflar sırasında mimari çevreye kimlik kazandırıcı öğeler olan süreklilik, çeşitlilik, moda ve mimari akımları kullanmaktadır [5].

Çağımızın turizm mimarlığı yaklaşımı, turizm tesislerinin kullanıcı üzerinde mesaj verici bir etki bırakması ve Türk kültür ve yaşantısından kesitler sunabilmek haline gelmiştir. Turizm yapılarını etkileyen bu ifade şekli, kültürün simgesel ifadesi içerisinde algılanması ve geçmişin kültür temeline oturtularak yorumlanması halinde amacına ulaşabilmektedir. Aksi takdirde bu yapılar, “yerel imaj ve kimlik” konusunda yanıltıcı olabilmektedirler.

Turizm yapıları ve turizm amaçlı mimari çevreler mimarlar tarafından yanıltıcı imajlarla oluşturulmaktadır. Mimarinin doğru araştırmalar ve deneyimlerle irdelenmemesi sonucunda ortaya çıkan yanıltıcı imajlar mimariyi yapay, eklektik ve Türk kültürü dışında gelişen bir doğu mimarisine doğru sürüklemektedir [6].

1985 sonrası Akdeniz’de yapılan büyük turistik tesislerde temel yaklaşım; turistlerin merak, zevk ve beklentilerini karşılamak için geleneksel, bölgesel, Osmanlı veya Türk imajıyla ilişkili çevreler yaratmak olmuştur. Bu tesislerde, “disneyland” tarzı tasarımlar, doğaya yakın özellikler taşıyan formlar, eski Türk şehir ve mimarisinden ipuçları veren Türk minyatürlerinin tasarım yaklaşımları olarak benimsendiği gözlenmiştir [7].

Turizm mimarisinde yaşanan kaos içinde kimlik arayışları yapılırken, ne gibi etkenlerin tasarımı etkilediği de ilgi konusu olmuştur. Gereksinmeler, tasarıma yön veren etkenlerdir. Turizm yapılarında mimari ve dış mekan öğelerinin kullanımı ile ortaya çıkan kimlik arayışları, turist beklentileri doğrultusunda oluşan ticari kaygılar nedeni ile bir çeşit gereksinmeler sonucu oluşmuştur.

Farklı davranış biçimleri doğrultusunda yapılan kimlik arayışları yanıtıcı bir mimari imajın oluşmasına neden olmaktadır. Bu davranış şekli ile doğal ve yapay çevreye uygun olmayan ve kolaylıkla değiştirilemeyecek formda yapısal çevreler oluşmaktadır [6].

Çeşitli nedenlerle 1985 sonrası turizm mimarlığında köklü değişimler olmuş ve turizm amaçlı kullanılan yapılarda farklı dönemlerde etkisini gösteren mimari akımlar nedeniyle biçim arayışlarına ve tasarım yaklaşımlarına ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyaçlar doğrultusunda da turizm yapılarının kimlik sorunu başlığı altında incelenebilecek bir konu alanı doğmuştur.

Turizm Yapılarını Etkileyen Mimari Akımlar

Gelişmiş ve yerleşmiş turizm planlama ilke ve stratejilerinin olmaması nedeni ile son 20 yıl içinde ülkemizde çok çeşitli ölçek ve kapsamda, çok farklı turizm planlama yaklaşımları uygulanmaya çalışılmış ve bu nedenle tutarsızlıklar, çelişkiler, kaynak israfları, kimlik arayışı ile dolu bir planlama kaosu yaşanmıştır.

Turizm yapılarını etkileyen akımlar, görsel ve yazılı kaynak araştırmaları sonucu tespit edilmiştir. Bu akımlar; universalizm, rejyonalizm, sinkretizm, neovernakülarizm, kontekstualizm (bağlamcılık) olarak alan çalışmasının sistematığı kapsamında yer almışlardır.

Üniversalizm

Üniversalizm kavramıyla özdeşleştirilebilen modern kelime anlamı olarak “Şimdiki zaman içinde, bulunulan çağa veya nisbeten yakın bir döneme ait veya uygun olan yaşamları çağa uygun, yeni” olarak tanımlanmaktadır [8].

Modern kavramının bir alt açılımı olarak da değerlendirilebilen, uluslararası üslup, evrenselliği ve mimarinin evrensel uygulanabilir değerlerini, tüm bölgesel yapım aktivitelerinden üstün tutarak uygulamayı içermektedir.

Fotoğraf 1. İstanbul Hilton Oteli [9]

Üniversalizm hem yerel insana hem de turiste hitap eden bir eğilim olmuştur. Turist kendi ülkesinde alışkın olduğu uluslararası mimariyi görerek kendini güvende hissetmekte, yerel insan da çevresinde uluslararası üslupta bir binaya sahip olarak gururlanmaktadır [10].

Fotoğraf 2. İstanbul Ceylan Intercontinental Oteli [11]

Bu planlama yaklaşımı ülkemizde de özellikle 1950–1960 yılları arasında etkisini göstererek önemli örnekler vermiştir. Üniversalizmin; Çınar Oteli, İzmir Efes Oteli, Sheraton Oteli, Tarabya Oteli, İstanbul Hilton Oteli, İstanbul Ceylan Intercontinental Oteli gibi turizm mimarlığına büyük katkılar sağlamış örnekleri mevcuttur.

Ancak; her akımın bir doyuma ulaştığı ve farklı arayışlara yöneldiği bir dönem vardır. Üniversalizm akımına da önce kullanıcılardan ve halktan daha sonra çevreye duyarlı, farklı arayışlar içerisinde olan tasarımcılardan tepki gelmiştir.

Kullanıcıların tatil amaçlı gidilen yörenin kültürel, tarihi ve sosyal çevre verilerini görmek, geleneksel yaşamı özümsemek ve bu veriler doğrultusunda oluşturulan tesislerde kalma isteği, turizm planlamasında uygulanan yaklaşımlardan biri olan “Üniversalizm” akımının etkisini yitirmesine ve kullanıcıdan, planlamacıdan gelen talebe göre yeni akımlara geçilmesine neden olmuştur.

Rejyonalizm

Rejyonalizm, yerel anonim yapı sanatının incelenmesi, günün koşullarına uygun olarak kullanılması bağlamında bölgesel mimariyi inceleyen bir mimari akımdır.

Rejyonalist mimaride bugünün kültürde ve geleneği içinde neyin değerinin devam etmeğe değer olduğu gösterilmektedir. Rejyonalist mimar, bir bölgenin kültürel ve ekolojik evrimini göz önünde bulundurarak oturanların istekleri ve değer yargılarını gerçekleştirir. Başka bir ifade ile rejyonalizm, mimarlık, doğa ve toplum arasındaki ilişkiyi yeniden kurmak için sorumluluk almaktadır [12].

Fotoğraf 3. Demir Tatil Köyü [13]

Türkiye’de bu akımın öncüleri Sedad Hakkı Eldem ve Turgut Cansever’dir. Yapılarında, içinde oldukları toplumun gelenekselleşmiş mimarlık biçim ve tutumlarını yansıtan ama eklektisist nitelikte olmayan yönler izlenmektedir.

Demir Tatil Köyü ve Bodrum-Datça Aktur Tatil Köyleri bu yaklaşımın özgün yapıtları arasında gösterilmektedir.

Sinkretizm

Üniversalizm ve rejyonelizmin uygulama açısından yetersiz oluşları, sinkretizmi 1980’li yıllarda yeni bir turizm politikası olarak bütünleşik bir yaklaşımla ortaya çıkarmıştır. Sinkretizm; özde ait olduğu yörenin geleneksel, gelişmekte olan ve yeni elemanlarının birleşimini kapsamaktadır [14].

Sinkretizm, mimaride farklı birtakım üslupların aynı yapıyı etkilemesidir. Bazı yapılar tamamı ile bir üsluba ait olmadan, pek çok üslubun simgesel veya anlamsal özelliklerini taşıyarak uyumlu veya uyumsuz bir şekilde planlanmıştır.

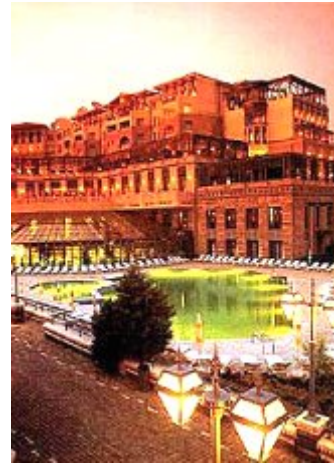
Bu bağlamda turizm planlaması, ait olduğu yörenin, öz, çevresel ve yeni elemanları arasında yeni imajlarla ilişki kuran bir düşünce sistemine oturmaktadır [14].

Fotoğraf 4. Ankara Sheraton Otelini [15]

Fotoğraf 5. Side Pamfilya Otelini [16]

Fotoğraf 6. Silivri Klassis Otelini [17]

Fotoğraf 7. Merit Arcadia Otelini

Turizm alanında, daha çok tatil köylerinde postmodernist yaklaşımlarla örtüşen sinkretist eğilimden etkilenen yapılar mevcuttur. Türkiye’de bu tarzda yapılmış turizm yapılarına örnek olarak; Silivri Klassis Otel, Marmaris Altinyunus, Ankara Sheraton Towers, El Doradors, Ankara Hilton, Side Pamfilya Otel, Merit Arcadia Tatil Köyü, Çamyuva Tatil Köyü, Club Ali Bey, Ulusoy Tatil Köyü verilebilmektedir.

Neovernakülerizm

Vernakülerizmde, formlar toplumun fonksiyonel ve sosyal gereksinimlerini doğal şartlar, çevreler ve yerel malzemeler doğrultusunda karşılamaktadır [12].

Örneğin; Kemer Tatil Köyü dağ mimarisi öğelerinin vurgulanması ile Neovernakülerizm kategorisinde değerlendirilen bir tesistir.

Fotoğraf 8. Kemer Tatil Köyü [18]

Kontekstualizm (Bağlamcılık)

20.yy sonlarında ortaya çıkmış bir akımdır. Bu akım içerisinde, bir binanın algılanması bina ile ilgili zaman, kültür, peyzaj, vb. kavramların anlaşılması ile sağlanmaktadır [19].

Genel olarak kontekstualizm yapı sanatının, kentlerin, meydanların ve sokakların mevcut dokusuna uygun bir karakterle sürdürülmesi anlamında kullanılan bir kavramdır [20].

Kapadokya Robinson Lodge bu akımın örneklerindedir.

Fotoğraf 9. Kapadokya Robinson Lodge [16]

Materyal ve Yöntem

Son yıllarda hızlı bir değişimle birlikte, Türkiye’de gün geçtikçe çoğalan konaklama tesisleri içinde, tatil köyleri çok ayrı bir yer tutmaktadır. Ülkenin önemli gelir kaynaklarından biri olarak turizm endüstrisinin yan kolu olan konaklama işletmelerinin gelişmesiyle, turizm mimarisinde de birtakım değişiklikler olmuştur.

Bu nedenle, Antalya il sınırları içerisinde yer alan Belek-Kemer bölgesi tatil köyleri için “Kimlik Taraması” yapılmış ve tespitler doğrultusunda turizm yapılarında yaşanan kimlik sorununa çevre ve toplum etkileri esasında açıklamalar getirilmiştir.

Turizm tesislerinde çoğunlukla rastlanılan imaj konusu incelenmeye değer görülmüştür. Turistlerin büyük bir bölümü, gittikleri ülkeyi ve yöreyi kaldıkları konaklama tesisleri sınırları içinde algılamaktadırlar. Bu bağlamda konaklama tesislerine ülkenin bütün kültürel değer ve anlamlarını yüklemek ve Türk imajını tesise yansıtmak moda olmuştur. Bu nedenle, çalışmanın örnekleme kısmı, konunun görsel olarak açıklığa kavuşturulmasında bir yöntem olarak benimsenmiştir.

Çalışmada materyal olarak 1.sınıf tatil köyleri ele alınmıştır. Yöntem olarak literatür taraması ve alan çalışması yapılmıştır. Alan çalışmasında benimsenen örnekleme tekniği ile konaklama yapılarında özelde 1.sınıf tatil köylerinde mevcut durumla ilişkili literatüre ve fotoğraflarla desteklenen yerinde gözleme dayanan tespitler yapılmıştır.

Örnekleme Çalışması ve Sonuçları

Çalışmada benimsenen örnekleme tekniği için kimlik taraması yapılacak alana karar verilmiştir. Akdeniz Bölgesinde Serik/Belek:12, Kemer:22, Manavgat/Side:13, Alanya:1 adet 1.sınıf tatil köyü sayısal olarak tespit edilmiştir [21].

Sayısal olarak fazla tesis barındırması ve yerleşim alanı açısından farklı çevresel özellikleri göstermesi nedeni ile iki turizm merkezi olan Belek ve Kemer çalışma alanı olarak seçilmiştir.

Öncelikle tatil köyünün yerleşim alanı hakkında bilgi toplanmıştır.

Yerleşim alanı

- Konumu
- Topografyası
- İklim
- Yerleşim örgüsü
- Doku
- Kütle kompozisyonu bazında ele alınmıştır.

Kimlik taraması görsel açıdan yapılacağı için, yapının genel özellikleri detaylı bir şekilde incelenmiştir.

Yapının genel özellikleri

- Kompleksin mimari ve dış mekan öğeleri
- Kullanılan malzeme
- Renk olarak irdelenmiştir.

Yapı kimliğine ve imajına karar verebilmek için yukarıdaki parametreler her tesis için irdelenmiş ve turizm yapılarını etkileyen mimari akımlar;

- Üniversalizm
- Rejyonalizm
- Sinkretizm olarak tespit edilmiştir.

Çalışmada, öncelikle yerleşim alanı ile ilgili kriterler irdelenmiştir. Daha sonra yapının genel özellikleri yerinde gözlenerek ve fotoğraflarla arşivlenerek tespitler yapılmıştır.

Son olarak da ilk iki sürecin getirdiği sonuçlar göz önünde bulundurularak yapının nasıl bir anlam ifade ettiği, turistlerin zihninde nasıl bir imaj oluşturduğu incelenmiş, bu doğrultuda turizmi etkileyen mimari eğilimlerden hangi gruba gireceği konusunda yorum yapılmıştır.

Söz konusu yerleşim yerlerindeki 1.sınıf tatil köyü sayısı 2004 yılı tespitleri ile 34’tür [21]. Çalışmada toplam sayının yaklaşık %50’sini sağlayacak şekilde 15 tesis incelenmiştir.

Araştırmada analiz edilen tatil köyleri, aşağıdaki Çizelge 1’de verilmiştir.

Çizelge 1. Örnekleme Çalışmasında İncelenen Tatil Köyleri

	Tatil Köyü Adı	Yeri	Projelendirme Tarihi
1	Gloria Golf Resort Hotel	Belek	1997
2	Nobilis Golf Resort Hotel	Belek	1999
3	Letoonia Tatil Köyü	Belek	1997
4	Merit Arcadia Tatil Köyü	Belek	1996
5	Club Ali Bey	Belek	1996
6	Grida Tatil Köyü	Belek	1989
7	İberotel Belpark Tatil Köyü	Belek	1993
8	Attaleia Deluxe Golf Resort Hotel	Belek	1993
9	Şampiyon Tatil Köyü	Beldibi	1988
10	Salima Tatil Köyü	Beldibi	1987
11	Club Zigana	Beldibi	1989
12	Ulusoy Tatil Köyü	Göynük	1987-1988
13	Marco Polo Tatil Köyü	Çamyuva	1990
14	Naturland	Çamyuva	1996
15	Belköy Cen-Tun Tatil Köyü	Beldibi	1988

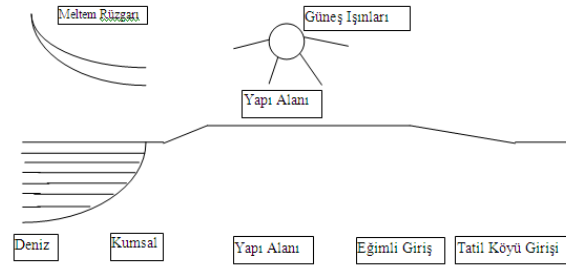
Konum: Çalışmada incelenen 1. sınıf tatil köylerinin bulunduğu yerleşim merkezleri Şekil 1'de gösterilmiştir. Çalışmada konum olarak, kıyı şekli ve doğal özellikleri açısından farklılık gösteren Belek Turizm Merkezi ve Beldibi, Göynük ve Çamyuva'yı içeren Kemer Sahil Şeridi incelenmiştir. Farklı çevresel özelliklerin yerleşim alanını ve diğer parametreler üzerindeki etkileri değerlendirilmiştir.

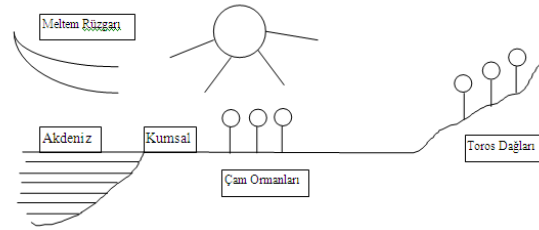
Şekil 1. Çalışmada incelenen 1.sınıf tatil köylerinin yerleşim merkezlerini gösteren Antalya haritası [22]

Topografya: Şekil 2 ve Şekil 3'de tesislerin yerleşim alanlarına ait arazi biçimleri temsili olarak gösterilmiştir. 14 tatil köyü Şekil 2'deki topografyada kurulmuşken 1 tatil köyü Şekil 3'deki yerleşim yapısına sahip bir arazide yer almıştır. Tespit edilen topografya düzeni ova, tepe, yamaç ve platoyu kapsayan açık biçimli arazi yapısıdır. Eğim derecesi olarak da 14 tesis orta ve

yumuşak (%10-%25 veya <%10) eğimli, 1 tesis dik eğimli (%25-%50) arazide yerleşmiştir [23].

Şekil 2. 14 Tatil Köyünün Arazi ve Yerleşim Yapısı

Şekil 3. Naturland Arazi ve Yerleşim Yapısı

İklim: Bölgede sıcak ve nemli Akdeniz iklimi görülmektedir. Şekil 2'de görülen orta ve yumuşak eğimli topografyadaki tatil köyleri deniz kenarında oldukları için arazi eğiminin iklimsel etkisinden etkilenmemektedirler. Şekil 3'de görülen arazide ise hava hareketi arazi yüzeyinin ısı ile oluşur ve ısınan hava toprak yüzeyinden tepelere doğru eğim akışı doğrultusunda yükselir. Gece havanın soğuması toprağı da soğutur ve serinleyen hava yoğunlaşarak eğimden aşağı doğru esintiye dönüşür [23].

Kütle kompozisyonu: Fotoğraflar ve gözlemler sonucu, tesisler için tek kütle ve çok kütleli olmak üzere sınıflama yapılmıştır. Çizelge 2'de görüldüğü üzere tesislerde çoğunlukla çok kütleli kompozisyon kullanılmıştır.

Çizelge 2. Kütle Kompozisyonuna Göre Tatil Köyleri

1	Gloria Golf Resort Hotel	Tek kütle
2	Nobilis Golf Resort Hotel	Çok kütle
3	Letoonia Tatil Köyü	Tek kütle
4	Merit Arcadia Tatil Köyü	Tek kütle
5	Club Ali Bey	Çok kütle
6	Grida Tatil Köyü	Çok kütle
7	İberotel Belpark Tatil Köyü	Çok kütle
8	Attaleia Deluxe Golf Resort Hotel	Çok kütle
9	Şampiyon Tatil Köyü	Çok kütle
10	Salima Tatil Köyü	Çok kütle
11	Club Zigana	Çok kütle
12	Ulusoy Tatil Köyü	Çok kütle
13	Marco Polo Tatil Köyü	Çok kütle
14	Naturland	Çok kütle
15	Belköy Cen-Tun Tatil Köyü	Çok kütle

Yerleşim örgüsü: Yerleşim örgüsü, tesislerin topografya ve çevresel kriterler doğrultusunda dikey ya da yatay yerleşimi olarak irdelenmiştir. Çizelge 3'de görüldüğü üzere tesislerin sadece 2 tanesi dikey yerleşim, 1'i hem

dikey hem yatay, geri kalanları ise yatay yerleşim örgüsü ile düzenlenmiştir.

Çizelge 3. Yerleşim Örgüsüne Göre Tatil Köyleri

1	Gloria Golf Resort Hotel	Dikey yerleşim
2	Nobilis Golf Resort Hotel	Yatay yerleşim
3	Letoonia Tatil Köyü	Dikey-yatay
4	Merit Arcadia Tatil Köyü	Dikey yerleşim
5	Club Ali Bey	Yatay yerleşim
6	Grida Tatil Köyü	Yatay yerleşim
7	İberotel Belpark Tatil Köyü	Yatay yerleşim
8	Attaleia Deluxe Golf Resort Hotel	Yatay yerleşim
9	Şampiyon Tatil Köyü	Yatay yerleşim
10	Salima Tatil Köyü	Yatay yerleşim
11	Club Zigana	Yatay yerleşim
12	Ulusoy Tatil Köyü	Yatay yerleşim
13	Marco Polo Tatil Köyü	Yatay yerleşim
14	Naturland	Yatay yerleşim
15	Belköy Cen-Tun Tatil Köyü	Yatay yerleşim

Yerleşim dokusu: Tatil köylerinde yerleşme düzeninin sokak sistemi, avlular sistemi veya her ikisinin birlikte kullanımı şeklinde oluşturulduğu tespit edilmiştir [24]. Çizelge 4’te görüldüğü üzere 4 tesis karma düzende olmak üzere geri kalan tesislerde sokak düzeninde yerleşim yapılmıştır.

Çizelge 4. Yerleşim Dokusuna Göre Tatil Köyleri

1	Gloria Golf Resort Hotel	Sokak
2	Nobilis Golf Resort Hotel	Sokak
3	Letoonia Tatil Köyü	Sokak
4	Merit Arcadia Tatil Köyü	Sokak
5	Club Ali Bey	Karma
6	Grida Tatil Köyü	Karma
7	İberotel Belpark Tatil Köyü	Sokak
8	Attaleia Deluxe Golf Resort Hotel	Sokak
9	Şampiyon Tatil Köyü	Sokak
10	Salima Tatil Köyü	Sokak
11	Club Zigana	Sokak
12	Ulusoy Tatil Köyü	Karma
13	Marco Polo Tatil Köyü	Karma
14	Naturland	Sokak
15	Belköy Cen-Tun Tatil Köyü	Sokak

Kompleksin mimari ve dış mekan öğeleri: İncelenen turizm tesislerinde farklı dönemlere ait tesis kimliğini oluşturan mimari öğeler tespit edilmiştir. Tespitlere göre toplu sonuçlar aşağıda görülmektedir.

1) Gloria Golf Resort Hotel: Saçak, taç kapı, kafes, payanda, üçgen alınlık, şeffaf açıklıklar, baca gibi mimari öğeler kullanılmıştır. Ahşap elemanlar, ferforje süslemeler, yapay kaya, pergola, taş kaplama yol, köprü, süs havuzları, vb. dış mekan öğeleri göze çarpmaktadır.

Fotoğraf 10. Gloria Golf Resort Hotel

2) Nobilis Golf Resort Hotel: Kemer, tonoz, kubbe, antik dönem sütunlar, üçgen alınlık gibi öğeler göze çarpmaktadır. Alçı süslemeler, heykeller, ferforje elemanlar, taş kaplama yol, vb. elemanlar kullanılmıştır.

Fotoğraf 11. Nobilis Golf Resort Hotel

3) Letoonia Tatil Köyü: Saçak, çatı, ahşap süsleme ve kaplamalar, kafes, kemer, arkadlar kullanılmıştır. Dış mekanda ahşap korkuluk, pergola, oturma elemanları, çeşitli süslemeler görülmektedir.

Fotoğraf 12. Letoonia Tatil Köyü

4) Merit Arcadia Tatil Köyü: Kemer, tonoz, payanda, saçak, şeffaf öğeler kullanılmıştır. Dış mekanda da yapay kaya, taş süslemeler kullanılmıştır.

Fotoğraf 13. Merit Arcadia Tatil Köyü

Fotoğraf 16. İberotel Belpark Tatil Köyü

5) Club Ali Bey: Kafes, kubbe, kemer, saçak, tonoz, filgözü gibi Osmanlı mimarisi öğeleri ve Türk bezeme sanatları görülmektedir. Dış mekanda çini kaplamalar, taş, beton yollar, ahşap bezemeler, çeşme görülmektedir.

Fotoğraf 14. Club Ali Bey [25]

8) Attaleia Deluxe Golf Resort Hotel: Saçak, cumba, kafes, payanda ve çatı ağırlıklı mimari öğeleri göze çarpmaktadır. Ahşap, pergola, çeşitli saçak detayları kullanılmıştır.

Fotoğraf 17. Attaleia Deluxe Golf Resort Hotel

6) Grida Tatil Köyü: Balkon, saçak, çatı gibi sade geleneksel ve modern öğelerin birleşim detayları görülmektedir. Tuğla, taş kaplama yollar, beton öğeler dış mekanda kullanılmıştır.

Fotoğraf 15. Grida Tatil Köyü

9) Şampiyon Tatil Köyü: Modern mimarinin öğeleri görülmektedir. Taş, beton yürüyüş yolları, süs havuzları, peyzaj öğeleri kullanılmıştır.

Fotoğraf 18. Şampiyon Tatil Köyü

7) İberotel Belpark Tatil Köyü: Cumba, saçak, çatı gibi geleneksel Türk mimarisi öğeleri kullanılmıştır. Tuğla, taş kaplama yollar, beton öğeler dış mekanda kullanılmıştır

10) Salima Tatil Köyü: Modern mimarinin öğeleri görülmektedir. Taş, beton yürüyüş yolları, süs havuzları, peyzaj öğeleri kullanılmıştır.

Fotoğraf 19. Salima Tatil Köyü

Fotoğraf 22. Marco Polo Tatil Köyü

11) Club Zigana: Üçgen alınlık, yuvarlak motifler, parapet, dekoratif söveler gibi öğeler beraber kullanılmıştır. Taş, beton yürüyüş yolları, alçı süslemeler, havuz, vb peyzaj elemanları görülmektedir.

Fotoğraf 20. Club Zigana Tatil Köyü

12) Ulusoy Tatil Köyü: Türk sokakları yerleşim öğeleri, kafes, payanda, cumba gibi çeşitli öğeler kullanılmıştır. Taş, tuğla elemanlar, bronz, bakır heykeller, havuz, vb. öğeler kullanılmıştır.

Fotoğraf 21. Ulusoy Tatil Köyü

13) Marco Polo Tatil Köyü: Balkon, saçak ve çatı ağırlıklı konut mimarisi göze çarpmaktadır. Taş, beton yürüyüş yolları, süs havuzları, peyzaj öğeleri görülmektedir.

14) Naturland: Saçak, cumba, kemer, gibi öğeler baskın olarak görülmektedir. İşlenmemiş ahşap elemanlar, Arnavut kaldırımı, taş yollar, köprü, vb. peyzaj öğeleri kullanılmıştır.

Fotoğraf 23. Naturland Tatil Köyü

15) Belköy Cen-Tun Tatil Köyü: Cumba, saçak, payanda gibi geleneksel Türk mimarisi öğeleri kullanılmıştır. Beton yürüyüş yolları, beton parapet, vb. elemanlar görülmektedir.

Fotoğraf 24. Belköy Cen-Tun Tatil Köyü

Kullanılan Malzeme: Gloria Golf Resort, Letoonia, Grida, İberOtel Belpark, Attaleia gibi tesislerde geleneksel malzemelerden ahşap, tuğla kullanılmıştır. Nobilis, Club Zigana, Merit Arcadia, Club Ali Bey'de taş kaplama çeşitleri görülmektedir. Şampiyon, Salima, Marco Polo, Belköy Cen-Tun tatil köylerinde betonarme kullanılmıştır. Ulusoy Tatil Köyünde ve Naturland'de dekoratif renkli cam, taş, seramik ve ahşap gibi çeşitli malzemelerin birlikte kullanımı görülmektedir.

Renk: Tüm tesislerde ahşap renkleri (Kahverengi, yeşil, sarı, mavi, mor, füme, kızıl tonlarda), tuğla dokunun türlü renkleri, sütunlar ve alınlık olan tesislerde detaylar beyaz

renkte, taş dokusu olan tesislerde taşın renkleri (sarı, yeşil, kahve, kırmızı), Osmanlı mimarisi ile ilişkilendirilen tesislerde çini renkleri, modern mimarinin etkisinde yapılanlar ise beyaz sıvalı olarak renklendirilmiştir.

Mimari Akımlar: 15 tatil köyü; örnekleme tekniği içerisindeki parametrelerin sonuçları, dönemin mimari akımları ve etkileri göz önünde bulundurularak irdelenmiştir. Bu irdemeler sonucunda tatil köyleri ve etkisinde kaldığı akımlar hakkında aşağıdaki sınıflama yapılmıştır:

- 1) Gloria Golf Resort Hotel (1997): Sinkretizm
- 2) Nobilis Golf Resort Hotel (1999): Sinkretizm
- 3) Letoonia Tatil Köyü (1997): Rejyonalizm
- 4) Merit Arcadia Tatil Köyü (1996): Sinkretizm
- 5) Club Ali Bey (1996): Sinkretizm
- 6) Grida Tatil Köyü (1989): Rejyonalizm
- 7) İberotel Belpark Tatil Köyü (1993): Rejyonalizm
- 8) Attaleia Deluxe Golf Resort Hotel (1993): Rejyonalizm
- 9) Şampiyon Tatil Köyü (1988): Üniversalizm
- 10) Salima Tatil Köyü (1987): Üniversalizm
- 11) Club Zigana (1989): Sinkretizm
- 12) Ulusoy Tatil Köyü (1987-1988): Sinkretizm
- 13) Marco Polo Tatil Köyü (1990): Rejyonalizm
- 14) Naturland (1996): Rejyonalizm
- 15) Belköy Cen-Tun Tatil Köyü (1988): Rejyonalizm

Görüldüğü üzere 7 tatil köyü rejyonalizm akımının etkisinde, 6 tatil köyü sinkretizm akımı, 2 tatil köyü de üniversalizm akımının etkisiyle inşa edilmiştir. Kronolojik sırada turizm mimarisini ilk önce tesiri altına alan üniversalizmdir. İncelenen tatil köyleri arasında da en erken tarihlerde yapılmış olan Salima Tatil Köyü (1987), Şampiyon Tatil Köyü (1988) üniversalizm akımının etkisinde yapılmıştır ve modern mimari hareketin önemli kriterlerinden olan rasyonalizm ve fonksiyonalizm gibi akımların hissedildiği bir mimari üslup görülmektedir. 7 tatil köyü üniversalizme tepki olarak ortaya çıkan rejyonalizm akımı etkisinde inşa edilmiştir. “Bölgeselcilik” ve “Çevreci Koruma” prensibine bağlı kalarak gelişen rejyonalizm, üniversalizme kıyasla daha yaygınlaşmış durumdadır ve incelenen tatil köyleri içinde 7 tanesi rejyonalizm tanımlamasına uygun şekilde planlanmıştır.

İncelenen tatil köylerinden 6’sı sinkretizm akımı etkisi ile planlanmıştır. Eklektisizm ve post-modern tutumla örtüşen sinkretizm, turizm mimarisini etkileyen “moda” olmuş bir akımdır. İncelenen tatil köylerinden sinkretist bir üslupla yapılanlara bakıldığında; mimari öğelerin turistlere Türk mimarisinden ve yaşayışından kesitler sunabilmek amacıyla yorumlanmadan, direkt alınarak kullanıldığı göze çarpmaktadır [26].

15 tatil köyü üzerinde yapılan örnekleme çalışması sistematüğinde ulaşılan sonuçlar ifade edilmiştir. Sistematüğe ait olan kriterler tesis bazında ele alınmış ve bu doğrultuda tesisleri etkileyen mimari akımlar tespit edilmiştir. Turizm mimarlığında bölgesel bir çalışma niteliği taşıyan bu araştırmada Antalya Belek ve Kemer Kıyı şeridinde sınır teşkil eden adı geçen tesislerin kimlik analizleri görsel yolla yapılmıştır ve genel yargılara veri olabilecek sonuçlara ulaşılmıştır.

Sonuçlar

Turizmin sosyal, kültürel ve ekonomik yapısında meydana gelen değişimler, turistik açıdan gelişen bölgelerin çevresel karakterini etkilemektedir. Sadece bununla kalmayıp, turizm alanına hizmet eden turizm yapılarına da etki etmiştir. Bu doğrultuda “Turizm Mimarisi” ve turizm mimarisinin “kimlik” sorunu ortaya çıkmıştır.

Farklı mimari akımlar nedeniyle birbirine benzer, görsel kalitenin sorgulanabileceği binalara yeni bir kimlik ve farklılık kazandırmak amacı ile 1980’lerden sonra turizm mimarlığında değişimler olmuştur. Turizm amaçlı kullanılan yapılarda farklı biçim arayışlarına ve tasarım yaklaşımlarına ihtiyaç duyulmuştur. Bu bağlamda sosyal, kültürel, politik ve ekonomik yaklaşımlarla ülkenin kıyı şeridinde farklı mimari akım ve üsluplarda inşa edilmiş pek çok turizm konaklama tesisi yer aldığı görülmektedir.

Örnekleme çalışması sonucunda farklı parametrelerin irdelenmesi ile 15 tatil köyünün kimlik taraması yapılmış ve aşağıdaki yargılara varılmıştır.

- Topografyanın düz olması kütle kompozisyonu, yerleşim örgüsü ve dokusunu etkileyen bir veri olmuştur. Ancak eğimli arazide yer alan tek tesis olan Naturland tatil köyünün Çizelge 2-3-4’teki sonuçları itibari ile 14 tatil köyünün topografyasına göre çok da farklılık göstermediği tespit edilmiştir.

- Çok kütleli tesislerde (Nobilis, Club Ali Bey, Grida, İberotel Belpark, Attaleia Deluxe Golf Resort, Şampiyon, Salima, Club Zigana, Ulusoy, Marcopolo, Naturland, Belköy Cen-Tun) dağınık ve parçalı yerleşim esas alınmışken Gloria Golf Resort, Letoonia, Merit Arcadia gibi tek kütleli kompozisyonlarda düşeyde yükselme ve bu durumun yerleşim örgüsü ve dokusunu da etkilediği gözlenmiştir.

- Kütle kompozisyonu paralelinde tek kütleli tesislerde (Gloria Golf Resort, Letoonia, Merit Arcadia) dikey yerleşim, çok kütleli tesislerde (Nobilis, Club Ali Bey, Grida, İberotel Belpark, Attaleia Deluxe Golf Resort, Şampiyon, Salima, Club Zigana, Ulusoy, Marcopolo, Naturland, Belköy Cen-Tun) yatay yerleşim yapıldığı tespit edilmiştir.

- Yerleşim dokusunda Gloria Golf Resort, Letoonia, Merit Arcadia gibi tek kütleli tesislerde sokak sistemi benimsenmiş, çok kütleli tesislerin bazıları sokak sistemi ile düzenlenmiş, Club Ali Bey, Grida, Ulusoy, Marcopolo’da sokak+avlu sistemi olan karma sistem bölgeselci bir anlayışla uygulanmıştır.

- İncelenen tatil köylerinden Club Ali Bey, Nobilis Golf Resort, Ulusoy Tatil Köyü, Merit Arcadia Tatil Köyü’nde tesislerin mimarisinde, geçmişin mimari öğelerini aynen kullanma, söz konusudur. Mimari öğelerin kullanılması, geçmişin kültür temeline oturtularak yorumlanması halinde başarılı örnekler ortaya çıkabilecektir.

- Kompleksin mimari ve dış mekan öğeleri, malzeme, renk öğeleri doğrultusunda mimari akım değerlendirmesi sonucunda; diğer parametrelerin de ölçek, içerik ve mekan kurgusu ile desteklediği yöreye özgü planlama ve malzeme kullanımı ile rejyonalist bir yaklaşımın ağırlıkta olduğu gözlenmiştir. Rejyonalizmin ağırlıkta olmasının nedeni;

modern harekete tepki olarak, yöreye özgü olma ve yerleşim özelliklerine uygun davranma çabasından ileri gelmektedir. Bir diğer neden de, kat yüksekliği, çatı biçimlenişi, saçak, cumba, kafes, payanda gibi plan ve cephe tipolojisinde Türk Evi öğelerinin tarz olarak tercih edilmesi ve konaklama ünitelerinin ölçek kaygısından ve Antalya Kaleiçi eski kent dokusunun devam ettirilmesinden dolayıdır.

- İncelenen tatil köylerinden Club Ali Bey, Nobilis Golf Resort, Ulusoy Tatil Köyü, Merit Arcadia Tatil Köyü'nde görsel birtakım çabaların fonksiyona etki etmemesi sonucu, tesisler "tiyatro dekoru"nu andırmaktadır. Böylece, tesislerin kimliği, bir yerde basit imajlar ve mesajlar vermek dışında bir özelliğe sahip görünmemektedir.

- Tesislerde gözlenen sorunlardan biri de tesislerin ortak bir "Mimari Dil"e sahip olmamalarıdır. Salima ve Club Zigana, Club Ali Bey ve Grida gibi birbirleri ile sınır teşkil edecek şekilde yerleşmiş tesislerde çok farklı mimari üsluplar gözlenmektedir. Tek tek tesislerde yaşanan kimlik kaosunun bölgesel anlamda da yaşandığı görülmektedir.

- Eski mimarinin aynen kopyalandığı Club Ali Bey, Merit Arcadia, Nobilis Golf Resort'te göze çarpan bozukluk, yapı detayları, mimari öğeler eskiyi çağrıştıran, kullanılan malzemeler ve dekorasyon mevcut mimariyi desteklememektedir. Bu durumun mimaride çelişki ve ikilem yarattığı söylenebilir.

- Kültürel kimliğin bozulmasının, turizm yapılaşmalarının yaşandığı çevrelerde mimariyi olumsuz şekilde etkilediği tespit edilmiştir. Etnik kültürlerle duyarlı tasarım yaklaşımları, turizm mimarisinde kimlik kaosu yaşanmasına neden teşkil etmektedir. Tasarımcının, Türk kültürü, örf ve geleneklerini çağdaş gereksinimler bağlamında analiz etmesi doğru örneklerle ulaşmak için çözüm olarak görülebilir.

- İncelenen tüm tesislerde, yapı kimliği ve imajının doğru mesajlar vermesi için bölgesel çapta denetleme yapılması kimlik sorununa çözüm olabilir.

- Kıyı şeridinde yaşanan kimlik sorununa duyarlı yaklaşmak için turizm sektörü içerisindeki turist, yerel halk, işletmeci, yatırımcı ve tasarımcılarla anket çalışmaları yapmak, konu ile ilgili görüşlerini almak açısından yararlı olabilir [26].

Bugünün turizm konaklama tesisleri tasarlanırken tarihi veya yöresel mimari gibi referanslardan yararlanarak, benzerlikler kurma çabasının neden olacağı bazı sorunlar vardır;

- ◇ Daha önce kullanılmış bir biçime atıfta bulunarak oluşan bir şey, kendi başına kimlik kavramına aykırı kalabilmektedir.
- ◇ Atıfta bulunulan örnekler yorumlama hatası veya yanlışlığı ile değersiz hale getirilmektedir.
- ◇ Daha önce kullanılmış bir biçimin mevcut sosyo-kültürel ortamı artık bulunmadığı için, atıfta bulunma çabası sadece görsel olmaktadır. Günümüzün turizm tesislerinin çağdaş

gereksinimler doğrultusunda oluşturulan yapısal ve fonksiyonel özellikleri nedeniyle eski ile görsel benzerlik bile sağlanamamaktadır [27].

Çalışmada turizm mimarlığı ve turizm mimarisinde yaşanan kimlik sorunu konu ile ilgili literatür araştırması ve alan çalışması ile ele alınmıştır. Sorunun turizm mimarisine etkileri, hangi dönemleri içerdiği; örnekler yardımıyla görsel olarak değerlendirilmiştir.

Çalışmada; turizm bölgelerinde yaşanan genel bir sorun özel bir turizm bölgesi örneklenecek irdelenmiştir. Konu ile ilişkili olarak tespitler doğrultusunda değerlendirmeler yapılmıştır. Sonuç olarak, çalışmanın kuramsal ve kılışal düzeyinin bu alanda yapılan benzer çalışmaların kısıtlı yapılarına karşın, bu alanda yapılacak yeni çalışmalara ışık tutacak, yol gösterecek bir nitelik taşıdığı görülmektedir.

Kaynaklar

- (1) Toskay, T., 1983, Turizm (Turizm Olayına Genel Yaklaşım), DER Yayınları, İstanbul, 55.
- (2) Ertürk, T., 1996, Şehir Kimliği: Amasya Örneği, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 11.
- (3) Çalışlar, A., 1983, Kültür Sözlüğü, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul, 251-253.
- (4) Soylu, A.E., 1997, Toplu Konut ve Kimlik, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul, 99.
- (5) Şener, H., 1989, Turizm için Tasarlanmış Mimari Çevrelerde Yöresel Referanslar, Türkiye'de Son On Yılda Turizm Yapıları Uygulamaları Sempozyumu, Yıldız Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İstanbul, 308.
- (6) İnceoğlu, M., İnceoğlu, N., 1989, Tatil Köyleri Planlama ve Tasarımında İşletmeci İlişkisi, Türkiye'de Son On Yılda Turizm Yapıları Uygulamaları Sempozyumu, Yıldız Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İstanbul, 234.
- (7) Atasoy, A., Ulusu Uraz T., 1991, Tourism and Architectural Design, International Symposium on Architecture of Tourism in the Mediterranean, Policies-Planning-Design, Vol.3, Proceedings II, Yıldız University faculty of Architecture, İstanbul, 76.
- (8) Meydan Larousse Büyük Lügat ve Ansiklopedisi, 1973, Meydan Yayınevi, İstanbul, 862.
- (9) <http://www.towertur.com/istanbulhotels.htm>
- (10) Ünügür, S.M., Ünlü, A., 1989, Türkiye'de Turizm Planlamasında Uygulanan Yaklaşımlar, Türkiye'de Son On Yılda Turizm Yapıları Uygulamaları Sempozyumu, Yıldız Üniversitesi Mimarlık Fakültesi, İstanbul, 356.
- (11) <http://www.metropolitours.com/ist-hotels/ceylan.htm>
- (12) Sancar, F.H., 1991, A Behavioral Definition of the Vernacular and Implications for Authenticity

- in *Regionalist Architecture, International Symposium on Architecture of Tourism in the Mediterranean Proceedings-1*, Yıldız University Press, İstanbul, 192-196.
- (13) <http://www.arkitera.com/v1/gununsorusu/2002/03/13.htm>
- (14) Rapoport, A., 1983, *Development, Culture Change and Supportive Design, Habitat International*, Vol.7, No: 5-6, Pergamon Press, 256.
- (15) <http://www.istanbulhotelresorts.com/Sheraton-hotel-towers.ankara.htm>
- (16) Çavdar, T., 1990, *Turizmin Hizmetindeki Dört Yapı, Tasarım Dergisi*, Sayı:7, Bilimsel Eserler, İstanbul, 41-42.
- (17) <http://www.istanbul-discount-hotels.net/Hotel/17564>
- (18) Kahvecioğlu, H., 1990, *Tatil Köyü Tasarımında Konseptin Oluşumuna Yönelik Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul, 54-58.
- (19) <http://www.bloomsbry.com/ARC/detail.asp?Entry/D:103184&bid:2>
- (20) <http://www.asenkron.ktu.edu.tr/courses/ktum01/index.htm>
- (21) <http://www.sbe.deu.tr/Yayinlar/dergi/dergi/2004sayi1/demir.pdf>
- (22) <http://www.kemerresort.com/en/location.html>
- (23) Erem, Ö., 1994, *Tatil Köylerinde Arsa-Yerleşim Şeması-Yoğunluk İlişkileri, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul, 34-35.
- (24) Hacıhasanoğlu, O., 1989, *Tatil Köylerinde Yerleşme İlkeleri, Türkiye’de Son On Yılda Turizm Yapıları Uygulamaları Sempozyumu, Yıldız Teknik Üniversitesi*, İstanbul, 208.
- (25) <http://www.Imtravel.de/index.htm/?tuerkei/belek/club-ali-bey-belek.php>
- (26) Tosun, Ş.G., 1999, *Turizm Yapılarında (Özelde Tatil Köylerinde) Kimlik Sorunu, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ Fen Bilimleri Enstitüsü*, İstanbul, 177-179.
- (27) Teknik Komite II, *Derleyenler: Korzay, M., Akan, P., 1993, “Turizm Tesislerinde İmaj Geliştirilmesi” 2000 Yılına Doğru Turizm Mimarlığı Paneli, Tebliğ ve Tartışmalar, İstanbul*, 113-114.